

ทำไมต้องข่มขืน...!!

จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย*

“ผู้หญิง” ได้ชื่อว่ายช่วยเหลือโลกไว้ครึ่งหนึ่ง และกว่าครึ่งหนึ่งของประชากรประเทศนี้เป็นผู้หญิงซึ่งเธอสมควรจะได้รับสิทธิและโอกาสเท่าเทียมผู้ชาย แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่าในสังคมแห่งนี้ยังมีความไม่เสมอภาคทางเพศอยู่หลายประการ บางครั้งพฤติกรรมที่ปรากฏมีความรุนแรงในลักษณะของการกดขี่ทางเพศด้วยซ้ำไปด้วยเหตุนี้ อาชญากรรมทางเพศเกือบทั้งหมดจึงมี “ผู้หญิง” ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมตลอดระยะเวลาอันยาวนานที่ผ่านมา ไม่ว่าจะเป็นเพียงอาชญากรรมทางเพศในระดับไม่รุนแรง คือ อนาจาร (Sexual Harassment) หรือขั้นที่มีระดับความรุนแรงสูง คือ ข่มขืน (Rape) และไม่ว่าเธอจะเป็นเพียงทารกไร้เดียงสาอายุเพียง 7 เดือน (มูลนิธิคุ้มครองเด็ก, 2540) ซึ่งยังไม่สามารถแสดงความยับยั้งชั่งใจทางเพศตามสัญชาตญาณส่วนใหญ่ชอบกล่าวอ้างโยนความผิดให้ฝ่ายหญิงเสมอ ๆ หรืออยู่ในวัยชราอายุกว่า 80 ปี ล่วงพ้นวัยแห่งความสาวที่เปล่งปลั่งงดงามแล้วก็ตาม

ทำไมผู้หญิงเหล่านี้จึง ถูก ข่ม ขืน !!

ถ้าหากการข่มขืนหญิงมิใช่เป็นไปเพียงเพื่อสนองความต้องการทางเพศ

* อาจารย์ประจำภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ของชาย หรือการข่มขืนจะเป็นสัญลักษณ์ของการแสดงพลังอำนาจที่เหนือกว่า โดยเฉพาะอำนาจระหว่างเพศ ซึ่งหาก “คู่แข่ง” เป็นเพศชายด้วยกันก็คงจะใช้กำลังต่อสู้ทำร้ายร่างกายกัน แต่เมื่อ “คู่ต่อสู้” เป็น “ผู้หญิง” พฤติกรรมการข่มขืนที่ “ชายกระทำต่อหญิง” จึงเป็นทั้งการแสดงอำนาจที่เหนือกว่า แก่กัน และดูถูกเหยียดหยามไปในคราวเดียวกัน

นอกจากนี้ การที่ผู้หญิงตกเป็นเหยื่อของการถูกข่มขืนในทุกสังคมเป็นเรื่องที่ส่งผลเสียหายหลายระดับชั้น แม้แต่ในสังคมตะวันตกที่มีการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานเป็นการกระทำที่ยอมรับได้หากจะมีการจัดการแต่งงานอย่างถูกต้องตามมารยาทหลังโดยเร็วก็ตาม สังคมจึงไม่อาจปล่อยให้ใคร ๆ มาล่วงละเมิดทางเพศต่อกันได้ง่ายเกินไป ด้วยเหตุนี้ ท่ามกลางสภาพความเชื่อของสังคมไทยที่นิยมให้ผู้หญิงรักษาวงศ์สงวนตัวและครองตนให้บริสุทธิ์ก่อนที่จะแต่งงานมีครอบครัวนั้น หากผู้หญิงถูกข่มขืนย่อมทำให้เกิดความรู้สึกเสียหายร้ายแรงมากยิ่งขึ้นในความรู้สึกของคนในสังคมแห่งนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อปรากฏว่ามีผู้กระทำผิดทางเพศที่ศาลพิพากษาว่ากระทำผิดจริงและลงโทษจำคุกอยู่ในปัจจุบันจำนวนมากเป็นอันดับ 4 ของคดีประเภทต่าง ๆ คือร้อยละ 3.65 หรือจำนวน 4,396 ราย ดังปรากฏตามสถิติกรมราชทัณฑ์ เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2543 ซึ่งหมายความว่า มีผู้หญิงตกเป็นเหยื่อของผู้กระทำผิดเหล่านี้มากในจำนวนพอ ๆ กับสถิติคดีที่มีผู้กระทำผิด ส่วนในความเป็นจริงปรากฏว่าเหยื่อส่วนใหญ่ไม่แจ้งความดำเนินคดีประมาณ 6 เท่าของผู้ที่แจ้งความ (National Victim Center, 2000) เพราะเกิดความอับอายต่อเรื่องเสียหายของตน ทำให้คดีข่มขืนกระทำชำเราส่วนหนึ่งไม่ปรากฏต่อสังคม หรือถึงแม้ว่าเหยื่อจะแจ้งความก็ตาม แต่การที่เหยื่อถูกพนักงานสอบสวนชายและผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมสอบสวนและซักถามเกี่ยวกับเหตุการณ์เหล่านี้จากเหยื่อ มักทำให้เกิดความสะเทือนใจ

อย่างไรที่เรียกว่า “ข่มขืน” “กระทำชำเรา” และ “อนาจาร”

การข่มขืนกระทำชำเราเป็นการกระทำที่ผิดศีลธรรมอันดีงามมาตั้งแต่สมัยโบราณ เพราะเป็นการล่วงละเมิดทางเพศโดยอีกฝ่ายหนึ่งไม่ยินยอมพร้อมใจ โดยตามระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ (Common Law) ถือว่าความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราเป็นความผิดในตัวเอง (Mala in se) คือเป็นการกระทำที่ผิดศีลธรรม เช่นเดียวกับสังคมไทยที่การข่มขืนผิดทั้งกฎหมายและศีลธรรมตามหลักพุทธศาสนา สำหรับลักษณะความผิดดังกล่าว ปริญญา จิตรการนทิกิจ (2534: 1) อธิบายความหมายเกี่ยวกับการข่มขืน กระทำชำเรา และอนาจาร ไว้ว่า

ข่มขืน (Rape) หมายความว่า ข่มขืนใจซึ่งหญิงนั้นไม่ได้ยินยอมหรือสมัครใจ การข่มขืนอาจกระทำโดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยหญิงอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้หญิงเข้าใจผิดว่าตนเป็นคนอื่น ซึ่งพฤติกรรมที่กระทำมีลักษณะฝ่าฝืนต่อจารีตประเพณีและกฎหมาย

การกระทำความผิดดังกล่าวจึงเป็นความผิดตามกฎหมาย ผู้กระทำผิดจะต้องถูกลงโทษ โดยความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราหญิงตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 276 บัญญัติว่า

“ผู้ใดข่มขืนกระทำชำเราหญิงซึ่งมิใช่ภรรยาของตน โดยผู้เช็ดด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยหญิงอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้หญิงเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดพันบาทถึงสี่หมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกได้กระทำโดยมีหรือใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิดหรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมหญิง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต”

ส่วนการกระทำชำเราเด็กหญิงอายุไม่เกิน 15 ปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 277 บัญญัติว่า

“ผู้ใดกระทำชำเราเด็กหญิงอายุไม่เกินสิบห้าปี ซึ่งมีโชภรรยาของตนโดยเด็กหญิงนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดพันบาทถึงสี่หมื่นบาท

ถ้าการกระทำผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำต่อเด็กหญิงอายุยังไม่เกินสิบสามปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นสี่พันบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกหรือวรรคสองได้กระทำโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมเด็กหญิงและเด็กหญิงนั้นไม่ยินยอม หรือได้กระทำโดยมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยใช้อาวุธ ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต

ความผิดตามที่บัญญัติไว้ในวรรคแรก ถ้าเป็นการกระทำที่ชายทำกับเด็กหญิงอายุกว่าสิบสามปีแต่ยังไม่เกินสิบห้าปี โดยเด็กหญิงนั้นยินยอม และภายหลังศาลอาญานุญาตให้ชายและเด็กหญิงนั้นสมรสกัน ผู้กระทำผิดไม่ต้องรับโทษ ถ้าศาลอนุญาตให้สมรสในระหว่างผู้กระทำผิดกำลังรับโทษในความผิดนั้นอยู่ ให้ศาลปล่อยผู้กระทำผิดนั้นไป”

อนาจาร (Indecent Assault หรือ Sexual Assault หรือ Sexual Harassment) หมายความว่า การกระทำที่ไม่สมควรในทางประเพณีนิยมตามกาลเทศะ หรือการกระทำใดๆ ไม่สมควรในทางเพศ การกระทำให้อับอายขายหน้าในทางเพศ เช่น กอดจูบ จับต้องของสงวน จุดแขนหญิงโดยหญิงไม่ยินยอมในที่สาธารณะ เปิดกระโปรงของหญิง ซึ่งต้องเป็นการกระทำโดยเจตนา มีความผิดตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ในมาตรา 278 และ 279

ดังนั้น “อนาจาร” ต่างจาก “กระทำชำเรา” ตรงที่ การกระทำชำเรา หมายความว่า การร่วมประเวณีระหว่างชายกับหญิง แต่การกระทำอนาจาร เป็นเพียงการกระทำใด ๆ อันไม่สมควรทางเพศ ซึ่งกลุ่มความผิดดังกล่าวจัดเป็น อาชญากรรมทางเพศที่กฎหมายบัญญัติเรื่องการข่มขืนกระทำชำเราไว้สำหรับ “เหยื่อ” ที่เป็น “หญิง” และหญิงนั้นต้องไม่ใช่ภรรยาของตนเท่านั้น หากเหยื่อเป็น “ผู้ชาย” ที่ถูกประทุษร้ายทางเพศ ผู้กระทำจะมีความผิดฐานกระทำอนาจาร และความผิดอื่น ๆ ประกอบแล้วแต่กรณี และถ้าหญิงคนนั้นเป็นภรรยาที่ถูกสามี ข่มขืนก็มักจะถูกมองว่าเป็นเรื่องในครอบครัว เป็นกรรมของผู้หญิง กฎหมายไม่สามารถเอาผิดกับสามีได้ ส่วนโทษที่ได้รับคือจำคุกสี่ถึงยี่สิบปี และจำคุกตลอดชีวิตกรณีเด็กหญิงอายุไม่เกินสิบสามปีและใช้อาวุธ

นอกจากนี้ การข่มขืน (Rape) มีชื่อเรียกแตกต่างกันตามแต่กลุ่มผู้ตก เป็นเหยื่ออาชญากรรม ได้แก่ การข่มขืนกระทำชำเรา (Rape) การล่วงเกินทาง เพศต่อบุคคลในครอบครัวที่มีสายเลือดเดียวกันหรือการข่มขืนในระหว่างเครือญาติ (Incest) การข่มขืนคู่สมรส (Rape within marriage) การข่มขืนโดยอาศัย อำนาจหน้าที่ (Authority Rape) การล่วงเกินทางเพศต่อเด็ก (Child Molestation) การข่มขืนหญิงพิการ (Rape with defective) (ในอังกฤษ) การข่มขืนโดยวิธฉกร (Buggery) (ในอังกฤษ)

พฤติกรรมเหล่านี้อาจกระทำตามลำพัง หรือรวมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ เรียกว่าเป็น การข่มขืนแบบตัวต่อตัว (Single Rape) การโทรมหญิง (Group Rape) และ การฆ่าข่มขืน (Felony Rape)

ใครคือผู้ที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงต่อการถูกข่มขืน?

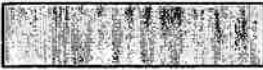

ลองตอบคำถามเหล่านี้ด้วยตัวเอง แล้วจะทราบว่า คุณตระหนักถึงภัย จากการถูกข่มขืนมากเพียงใด!

- (ถูก/ผิด) 1. การข่มขืนส่วนใหญ่เกิดขึ้นนอกบ้านและในตอนกลางคืน
 (ถูก/ผิด) 2. หญิงสาวที่เป็นสาวเต็มตัวเท่านั้นที่ตกเป็นเหยื่อการถูกข่มขืน
 (ถูก/ผิด) 3. ส่วนใหญ่ผู้หญิงถูกข่มขืนโดยคนแปลกหน้า
 (ถูก/ผิด) 4. มีการแจ้งความในคดีข่มขืนเพียง 80-90% และจับตัวผู้กระทำผิดได้
 (ถูก/ผิด) 5. การที่หญิงแต่ตัวโป้ สายเดี่ยว เกาะอก จิ้งจูงใจให้ผู้ชายข่มขืน
 คำตอบ คำตอบที่ถูกต้อง คือ “ผิดทุกข้อ”

แม้ว่าทุกสังคมจะมีกฎหมายบัญญัติความผิดและโทษในเรื่องการข่มขืนไว้ แต่ภัยจากการที่หญิงถูกข่มขืนยังปรากฏให้เห็นทุก ๆ วัน ซึ่งเป็นการทำทายนกกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายตลอดมา โดยสถิติจากศูนย์ช่วยเหลือเหยื่ออาชญากรรมทางเพศ (National Victim Center, 2000) ระบุว่า มีการข่มขืนเกิดขึ้นเฉลี่ยวันละ 1,871 ราย ซึ่งในปี ค.ศ.1990 มีผู้หญิงถูกข่มขืนเฉลี่ยนาทีละ 1.3 คน และกว่าครึ่งหนึ่งของผู้ถูกข่มขืนมีอายุต่ำกว่า 18 ปี ร้อยละ 84 ไม่ได้แจ้งความร้องทุกข์ต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ มีเพียงร้อยละ 12 ที่แจ้งความภายใน 24 ชั่วโมงหลังเกิดเหตุ และ ร้อยละ 4 แจ้งความภายหลังจากเกิดเหตุ 24 ชั่วโมงไปแล้ว ประมาณการว่ามี ผู้หญิงถูกข่มขืนในปี ค.ศ.1990 ทั้งสิ้นประมาณ 683,000 ราย ส่วนชายที่ทำการข่มขืน ส่วนใหญ่ ร้อยละ 29 เป็นคนรู้จักคุ้นเคยกัน ร้อยละ 22 เป็นคนแปลกหน้า ร้อยละ 16 เป็นญาติ และร้อยละ 11 เป็นบิดาและบิดาเลี้ยงของผู้หญิง สำหรับหญิงที่ถูกข่มขืนร้อยละ 29.3 อายุต่ำกว่า 11 ปี ร้อยละ 32.2 อายุ 11-17 ปี ร้อยละ 22.2 อายุ 18-24 ปี ร้อยละ 7.1 อายุ 25-29 ปี และร้อยละ 6.1 อายุกว่า 29 ปี ซึ่งสรุปได้ว่า เด็กสาวอายุ 11-17 ปี เป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการถูกข่มขืนโดยคนรู้จักมักคุ้นกันเป็นผู้กระทำการมากที่สุด

ขณะที่การสำรวจสถานการณ์การถูกข่มขืนของหญิงไทย จากงานวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีความเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศของหญิงไทย” ซึ่งผู้วิจัยศึกษาการเลือกเหยื่อจากสายตาของอาชญากรรมทางเพศที่

เป็นนักโทษเด็ดขาดคดีข่มขืนว่าเขามีวิธีการเลือก “ผู้หญิง” ของเขาอย่างไรและกำลังอยู่ระหว่างดำเนินการเก็บข้อมูลในขณะนี้ อย่างไรก็ตามข้อมูลจากการสำรวจในส่วนกลาง ณ ทณฑสถานวัยหนุ่ม อำเภอดุสิต จังหวัดปทุมธานี และเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร ด้วยการสุ่มตัวอย่างจำนวน 209 ราย พบว่าผู้หญิงไทยที่ถูกข่มขืน มีอายุระหว่าง 7-36 ปี อายุเฉลี่ย 19 ปี แต่เหยื่อที่ถูกข่มขืนมากที่สุดคือเด็กสาวที่มีอายุ 15 ปี ส่วนใหญ่ยังคงอยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียน คือเป็นนักเรียนนักศึกษา ร้อยละ 44.02 ส่วนใหญ่เหยื่อร้อยละ 66.61 ถูกข่มขืนโดยคนรัก แฟน หรือคนรู้จักกันมาก่อน มีเพียงร้อยละ 33.49 ที่ไม่รู้จักกัน โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 51.19 สถานที่เกิดเหตุคือที่บ้านของผู้ชาย และบ้านเพื่อนหรือคนรู้จัก ส่วนที่ถูกจุดไปข่มขืนบริเวณพงหญ้า ดิกร้าง เรือกสวน ไร่นามีเพียงประมาณร้อยละ 20.1 นอกนั้นเกิดเหตุที่อื่น ๆ เช่น ในโรงเรียน วัด โรงแรม โรงภาพยนตร์ ฯลฯ และส่วนใหญ่ถูกข่มขืนในช่วงเวลา 22.00-02.00 น. คิดเป็นร้อยละ 42.1

	ร้อยละ 66.61 เหยื่อถูกข่มขืนโดยคนรู้จัก หรือ คนรัก
	ร้อยละ 51.19 เหยื่อถูกข่มขืนที่บ้านผู้ชายหรือบ้านเพื่อน
	ร้อยละ 44.02 เหยื่อเป็นนักเรียน นักศึกษา
	ร้อยละ 42.1 เกิดเหตุ ระหว่าง 22.00-02.00 น.

ข้อมูลเบื้องต้นจากการสำรวจสถานการณ์ความเสี่ยงของเหยื่อที่ถูกข่มขืนสรุปได้ดังนี้

จากข้อมูลดังกล่าวสามารถนำมาพยากรณ์ได้ว่า หญิงสาวที่มีความเสี่ยงสูงต่อการตกเป็นเหยื่อการถูกข่มขืนคือนักเรียนนักศึกษาวัย 15 ปี ที่มีคนรักหรือคนรู้จักชักชวนไปเที่ยวบ้านของผู้ชายหรือบ้านเพื่อนในยามวิกาล คือ ระหว่างเวลา 22.00-02.00 น. ทั้งที่เป็นเวลาซึ่งควรกลับบ้านท่องตำราทำการบ้านมากกว่าจะเที่ยวเตร่ไปในสถานที่อโคจร

ทำไมต้องข่มขืน...!!

ถ้าวันหนึ่งผู้ชายที่กระทำการข่มขืนเหล่านี้ได้มีโอกาสมีครอบครัวและมีสถานภาพเป็น “พ่อของลูกสาวที่ถูกข่มขืน” เมื่อนั้นคงตระหนักดีว่าการข่มขืนก่อให้เกิดผลกระทบต่อเหยื่อทั้งร่างกายและจิตใจมากเพียงใด การถูกล่วงละเมิดทางเพศในลักษณะรุนแรงนี้เป็นอุบัติเหตุชีวิตที่ยากจะลืมเลือน เป็นร่องรอยแห่งความแปลกแยกระหว่างเพศในสังคม และตอกย้ำบรรยากาศแห่งความไร้ระเบียบ ไร้บรรทัดฐาน ไร้ความผูกพันของผู้คนในสังคมให้แก่ขยายเป็นวงกว้าง ขากแก่การเหยียดหยาม

เมื่อการข่มขืนมีนัยสำคัญแอบแฝงซ่อนเร้นอยู่เบื้องหลังอารมณ์ความรู้สึกปรารถนาที่แสดงออกเป็นพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงทางเพศ ซึ่งสิ่งที่อยู่เบื้องหลังเหล่านี้มีอำนาจ อิทธิพล และบทบาทความสำคัญยิ่งกว่าภาพภายนอกที่ปรากฏ จึงควรค่าแก่การวิเคราะห์ว่า “ทำไมต้องข่มขืน...!!” ซึ่งเหตุที่ชายสามารถข่มขืนหญิงอื่นที่ไม่รู้จัก เพิ่งรู้จัก เป็นคู่รัก ผู้อยู่ในความปกครองดูแล ญาติ แม้กระทั่งบุตรของตนได้นั้น น่าจะมาจากเหตุหลายประการด้วยกัน กล่าวคือ

1. โครงสร้างทางสังคม (Social Structure) อันเนื่องมาจากสังคมเป็น ผู้กำหนดระเบียบ บรรทัดฐาน วัฒนธรรม ฯลฯ ให้มวลหมู่สมาชิกประพฤติดปฏิบัติตามเพื่อ ควบคุมไม่ให้สมาชิกออกนอกกลุ่มนอกทางและสังคมยังกำหนด

สถานภาพและบทบาทของผู้คน ในเรื่องต่าง ๆ เพื่อทำหน้าที่ต่าง ๆ รวมทั้งจัดสรรว่าสถานภาพและบทบาททางเพศของหญิงและชาย แตกต่างกันอย่างไรร่าง

ดังนั้น ชายและหญิงในสังคมต่างก็ถูกบริบททางสังคมและวัฒนธรรมครอบงำ ชัดเจนให้เห็นบทบาทแตกต่างกัน ในลักษณะที่ผู้หญิงจะเป็นฝ่ายเสียเปรียบและต่ำต้อยกว่า ส่วนผู้ชายจะก้าวร้าวมากกว่า เราทั้งหลายต่างถูกวางเงื่อนไขพฤติกรรม ค่านิยม และทัศนคติตามที่สังคมต้องการ ตอกย้ำโดยสื่อมวลชนต่าง ๆ กรอบมโนทัศน์ทางวัฒนธรรม และระบบการศึกษา สื่อต่าง ๆ จะสร้างภาพลักษณ์ของผู้หญิงตามแบบฉบับที่มีการแสดงออกทางพฤติกรรม กิริยาทาง การแต่งกาย ฯลฯ ที่พร้อมจะถูกข่มขืน สังคมจะตอกย้ำว่าอะไรคือขอบเขตความเหมาะสมสำหรับหญิงที่เป็นสุภาพสตรี พอ ๆ กับที่สอนให้หญิงพร้อมที่จะตกเป็นเหยื่อ และชายเป็นฝ่ายก้าวร้าว รุกราน หญิงถูกคาดหวังว่าจะเป็นผู้ที่อ่อนแอ ต้องพึ่งพิงและเป็นส่วนประกอบย่อยของสัมพันธภาพระหว่างสองฝ่าย ซึ่งหญิงถูกสอนตามคติทางสังคมให้เป็นผู้ตอบสนอง เช่นเดียวกันที่หญิงยังถูกสอนว่าในเกมส์กีฬาหรือเวทีการแข่งขันใด ๆ หากหญิงเป็นฝ่ายมีชัยชนะเหนือชาย จะเป็นการทำร้ายความภาคภูมิใจในตัวเองของชายทำให้เขาอาจหมดความสนใจในตัวเธอได้ ผลที่ตามมาคือการทำผู้หญิงไม่เคยได้รับอนุญาตให้เป็นผู้ชนะในการแข่งขันกับชายทำให้เธอไม่กล้าที่จะลุกขึ้นมายืนหยัดต่อสู้กับชายที่กำลังข่มขืนเธอ ดังนั้น การที่มีอาการของปัญหา “การข่มขืน” ปรากฏอยู่เป็นจำนวนมากในสังคม นี้ส่วนหนึ่งน่าจะเนื่องมาจากผลแห่งการจัดสรรอำนาจไม่เท่าเทียมกันระหว่างชายกับหญิง ถูกครอบงำโดยกลุ่มความเชื่อและทัศนคติที่แบ่งคนออกเป็นชนชั้นและเพศและให้คำอันเป็นการตัดสินว่าเพศหนึ่งยิ่งใหญ่ สำคัญกว่าอีกเพศหนึ่งซึ่งเรียกว่าการกีดกันทางเพศ (Sexism) กล่าวคือ

1) บทบาทของหญิงในสังคมอยู่ในตำแหน่งที่มีอำนาจต่อรองต่ำ มีเกียรติและศักดิ์ศรีต่ำกว่าชาย เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของชาย ชายจึงสร้างระบบชายเป็นใหญ่ในสังคมขึ้นมา

2) การข่มขืนแฝงนัยแห่งการควบคุมและมีอำนาจเหนือหญิง การข่มขืนเป็นการแสดงบทบาทชายเป็นใหญ่ในลักษณะที่คุกคามด้วยความรุนแรง การแสดงบทบาทก้าวร้าวสองสามบทให้เห็นชายก็สามารถควบคุมชีวิตของหญิงไว้ในอุ้งมือและชายคนอื่น ๆ ก็ได้เรียนรู้และได้รับแรงเสริมจากตัวอย่างเหล่านี้

3) ผู้หญิงต้องพึ่งพาอาศัยผู้ชาย หญิงบางคนไม่สามารถหาเลี้ยงชีพตัวเองต้องพึ่งพาอาศัยชายในการหาเลี้ยง ทั้งนี้เป็นผลพวงมาจากวัฒนธรรมที่สร้างแนวทางเดินของชีวิตให้กับ คนที่เป็น “ผู้หญิง” ทำให้หญิงต้องพึ่งพชายทั้งในด้านการเป็นผู้แทนทางการเมือง การสนับสนุนทางการเงินการเลี้ยงชีพ ตำแหน่งทางสังคม และการตอบสนองทางด้านจิตใจ

2. กระบวนการขัดเกลางานสังคม (Socialization) เราเรียนรู้การที่ชายข่มขืนหญิงจากประวัติศาสตร์เกี่ยวกับทัศนคติของชายที่มีต่อหญิง หรือหญิงในโลกทัศน์ของชาย ซึ่งสั่งสมถ่ายทอดขัดเกลามาผ่านยุคสมัยอันยาวนานจนกลายเป็นความเชื่อและภาพที่ติดกักเอาเอง (Stereotype) ว่าหญิงต้องเป็นอย่งนั้นอย่างนี้ในเรื่องเหล่านี้ เช่น เชื่อว่าหญิงมีความสุขจากการถูกข่มขืน หญิงเป็นฝ่ายแต่งกายยั่วชวนให้ทำผู้ชายก่อน ฯลฯ เมื่อสังคมออกแบบโครงสร้างมาเช่นนี้ผู้คนในสังคมก็ถูกขัดเกลาคิดและกระทำตามแบบอย่างกันเช่นนี้ อคติทางเพศและการเลือกปฏิบัติที่ตามมาจึงเป็นวิถีชีวิตรูปแบบหนึ่งซึ่งยากจะแหกกฎเกณฑ์ออกไปได้

3. เงื่อนไขทางสังคมกับมาตรการป้องกันภัยข่มขืน วิธีการป้องกันภัยข่มขืนสำหรับหญิงในสังคมนี้มีผลกระทบโดยตรงต่อการลดอัตราการถูกข่มขืน ซึ่งวิธีการลดอัตราการถูกข่มขืนที่สำคัญยิ่งวิธีหนึ่งคือการทำ ความเข้าใจร่วมกันของผู้คนในสังคมเกี่ยวกับลักษณะทางสังคมวิทยาของการข่มขืน เมื่อเข้าใจแล้วจำเป็นต้องสร้าง “การกระทำร่วมกัน” เพื่อลดเงื่อนไขทางสังคมที่ทำให้ผู้หญิงง่ายต่อการตกเป็นเหยื่อ การมีองค์กรภาคเอกชนหน่วยต่าง ๆ โดยลำพังกระทำไม่ได้ไม่สมบูรณ์นักเพราะศูนย์เหล่านี้ช่วยสอนให้หญิงป้องกันตนเองมิให้ตกเป็นเหยื่อได้ดี

แต่ไม่ได้ลดภาวะคุกคามในการข่มขืนลง แม้ว่าหน่วยงานเหล่านี้ช่วยสอนในเรื่อง “การป้องกัน” ได้ แต่ “การลวงโทษ” ที่สถาบันซึ่งทำหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย ดำเนินการอยู่ก็มิได้ส่งผลให้เกิดการข่มขืนยับยั้งการกระทำผิดแต่อย่างใด ทั้งผู้ข่มขืนก็มิได้ได้รับการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมทั้งในและนอกระบบใด ๆ ที่อาจสร้างความเชื่อมั่นได้ว่าจะไม่หวนมากระทำผิดซ้ำอีก

บทสรุปของการหยุดยั้งการข่มขืน

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเรื่อง การลดอัตราการถูกข่มขืน ดังนั้นการมองปัญหาข่มขืนจึงควรมองในแง่การเมือง การปกครองและการบริหารจัดการสังคม เพราะเป็นสถาบันทางสังคมที่มีบทบาทสำคัญที่กดขี่ สร้างภาพ ให้ผู้หญิงมีอำนาจการต่อรองน้อยและให้แรงเสริม ต่อการที่ยกย่องกลุ่มอิทธิพลให้ชายเป็นใหญ่ในสังคม การขัดเกลากฎทางสังคม ควรมีการเปลี่ยนแปลง การที่สังคมสร้างภาพให้หญิงอ่อนแอ อ่อนไหว และไม่สามารถต่อกรกับภัยอันตรายที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยขัดเกลาคั้งแต่เด็กให้เชื่อตามเมื่อเห็นความแตกต่างทางความแข็งแกร่งของกล้ามเนื้อและ กระทบตราไว้ในความทรงจำเช่นนั้น พอเติบโตเป็นผู้ใหญ่หญิงจึงไม่อาจทนทาน ต่อการถูกทำร้ายหรือทำให้บาดเจ็บได้มากนักเพราะไม่แข็งแรงและไม่มีกำลัง อำนาจแบบชาย เมื่อเข้าโรงเรียนและทำงานก็ถูกจัดระบบสร้างความไม่เท่าเทียมกันระหว่างชายหญิง ทั้งในด้านพฤติกรรมและการแสดงอารมณ์ความรู้สึก หญิง เรียนรู้ที่จะเป็นผู้ต่ำต้อยกว่า อ่อนโยน ไม่แสดงการโต้แย้ง และยอมตาม จึงมีความแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงระหว่างผู้ที่ถูกฝึกหัดเรียนรู้ที่จะก้าวร้าวฝ่ายหนึ่งกับ ผู้ที่ฝึกหัดเรียนรู้ที่จะกล้าเพียงแค่ว่าสามารถแสดงสิทธิของตนเองอย่างเหมาะสม และก็ เป็นไปตามที่สังคมต้องการ นั่นคือ หญิงจำนวนมากที่คิดว่าตนเป็นเหยื่อที่อ่อนแอ ไร้กำลังอำนาจในการต่อสู้ ยอมรับสภาพและภาพลักษณ์ที่ถูกหล่อหลอมมาทั้ง ชีวิตอย่างสิ้นเชิง ซึ่งต้องฝึกหัดหญิงให้รู้จักการมองโลกในมุมอื่นที่แตกต่างออกไป

รวมถึงเรียนรู้ที่จะรวมพลังแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกัน เห็นว่าหญิงอื่นเป็นเพื่อน
ของคนที่ให้ความช่วยเหลือกันได้ เลิกการอยู่อย่างโดดเดี่ยวตามลำพัง และที่
สำคัญหญิงสาวจะต้องตระหนักไว้เสมอว่าตนก็มีสิทธิ์ที่จะถูกข่มขืนได้ตลอด
เวลา การถูกข่มขืนมิใช่จะเกิดขึ้นเฉพาะกับหญิงเสเพลเท่านั้น

การข่มขืนโดยนัยที่กล่าวข้างต้นจึงเป็นปัญหาทางรัฐศาสตร์ในด้านการ
บริหารสังคม และวัฒนธรรมแห่งชาติ มิใช่เป็นเพียงปัญหาอาชญากรรมหรือ
ปัญหาทางสุขภาพจิต และเป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อความเป็นหญิงในตัวตน
ของเราทุกคน ดังนั้น การข่มขืนจึงมิใช่เป็นเพียงปัญหาของผู้หญิง แต่เป็นปัญหา
ของสังคมส่วนรวม

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ (กสส.) สำนักงานปลัด
สำนักนายกรัฐมนตรี. 2537. นโยบายและแผนงานหลักสตรีระยะยาว
(พ.ศ. 2535-2554). สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี.
- จตุรรัตน์ เอื้ออำนวย. 2541. ทิศทางการวางแผนกำลังคนเพื่อรองรับการ
อำนวยการความยุติธรรมในทศวรรษหน้า. รายงานการวิจัยของกระทรวง
ยุติธรรม.
- จตุรรัตน์ เอื้ออำนวย. 2542. ครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิด:
จำแนกตามกลุ่มชาติพันธุ์ ในกรุงเทพมหานคร. รายงานการวิจัยของ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กรุงเทพฯ: จามจุรีปริ้นติ้ง.
- จตุรรัตน์ เอื้ออำนวย. 2544. ปัจจัยที่มีความเสี่ยงสูงต่อการตกเป็นเหยื่อ
อาชญากรรมทางเพศของผู้หญิงไทย. รายงานการวิจัยทุนรัชดาภิเษก
สมโภช จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฉบับร่าง)
- ไชยยศ เหมะรัชตะ และคณะ. 2528. ปัญหาสังคมที่มีผลต่อความปลอดภัยใน

ชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของชาวกรุงเทพมหานคร. รายงานผลการวิจัยของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อเพิ่มพูนและพัฒนาประสิทธิภาพทางวิชาการ.

บุญสาย เขิดเกียรติกุล “น.พ.เข้มข้มกระทำชำเรา”. วารสารอัยการ ปีที่ 3 (มีนาคม 2523) หน้า61-65.

ปริญญา จิตรकरणทักิจ. 2534. ความผิดฐานเข้มข้มข้มกระทำชำเราและอนาจาร. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นิติธรรม.

พรชัย ชันดี และคณะ. 2543. ทฤษฎีและงานวิจัยทางอาชญาวิทยา. กรุงเทพฯ: บุ๊คเน็ต.

มนตรี สันทวิชัย “พ่อเข้มข้มลูก! อาชญากรรม “ชอบธรรม” ในครอบครัว?”. หนังสือพิมพ์ มติชน 1 เมษายน 2540.

สุชีลา ต้นชัยนันท์. 2535. เข้มข้มปัญหาความรุนแรงทางเพศ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ผลึก.

Goode, Erich. 1990. **Deviant Behavior**, New Jersey: Prentice-Hall, Inc.

Jeffery, C. Ray. 1990. **Criminology an Interdisciplinary Approach**, New Jersey: Prentice-Hall, Inc.

Jeffery R. 1971. **Crime Prevention through Environmental Design**. Beverly Hill, Ca: Sage.

Orcutt, JD. and Faison, R. 1988. “Sex Role Attitude Change and Reporting of Rape Victimization”, **Sociological Quarterly** 29. 589-604.

Regoli, Robert M. and Hewitt John D. 2000 **Delinquency in Society**, New York: McGraw-Hill, Inc.

Schmallegger, Frank. 1996. **Criminology for Today**, New Jersey: Prentice-Hall, Inc.